

گزارش سالانه نقض حقوق بشر در ایران

جمعه ، 30 اسفند 1387

آنچه در پی می آید، گزارش سالانه مجموعه فعالان حقوق بشر در ایران است که بررسی آماری ابعادی از نقض گسترده حقوق بشر در طی یکسال اخیر می پردازد.

نقض حقوق بشر به صورت سیستماتیک و مهندسی شده در ایران اجرا می شود و فعالین سیاسی و مدنی و اجتماعی و فرهنگی به طور گسترده و مرتب مورد سرکوب قرار می گیرند. بسیاری از فعالین سیاسی و مدنی بازداشت و روانه زندان های ایران شده اند. در حال حاضر و بنابر گزارش های رسمی و جمع آوری آن توسط مجموعه فعالان حقوق بشر در ایران، هم اکنون 528 زندانی سیاسی و عقیدتی در زندان های جمهوری اسلامی به سر می برند که فشار هر روزه و مضاعفی را از طرف مسئولین زندان بر روی خود می بینند و دوره ی محکومیت در زندان را با خطرات جانی سر می کنند. مرگ مشکوک زندانیان سیاسی در ایران همچنان صورت می گیرد و عدم اهمیت به جان زندانی و عدم کوشش برای حفظ سلامت بهداشتی و روانی و جان زندانیان از موارد مهم نقض حقوق بشر در ایران است. در ماه آخر سال و روزهای پایان سال مرگ عبدالرضا رجیبی، هاشم رمضانی، امیرحسین حشمت ساران و امیدرضا میرصیافی در ادامه ی روند نقض حقوق بشر در زندانیان صورت گرفت.

اقلیت های ملی و مذهبی بیش از سال های گذشته مورد آزار و اذیت و بازداشت قرار گرفتند به طوری که صدها تن از آن ها روانه ی زندان ها شدند و برای شان مشکل های بسیاری در زمینه های گوناگون پیش آمد.

مجموعه فعالان حقوق بشر در ایران به عنوان یک مجموعه ی پیشرو در زمینه ی دفاع از حقوق بشر با تعریف "دفاع بی قید و شرط" از تمامی آنانی که در این کشور حقوق شان به هر دلیلی نقض می شود و مورد ظلم قرار می گیرند، در طی سال گذشته، همچون سال های قبل، تا آنجا که در توان داشت به وظیفه ی خود که همانا دفاع بی قید و شرط از حقوق بشر است، همت گماشت. در این گزارش که به همت این مجموعه آماده شده است، سعی شده تا آنجا که ممکن بوده موارد نقض حقوق بشر در شکل ها و موقعیت های گوناگون به صورت تفکیک شده در اختیار عموم مردم ایران و تمام کسانی که در دفاع از حقوق انسانی ره می روند و قلم می زنند، قرار بگیرد.

ناگفته پیداست که این گزارش به علت عدم دسترسی نهادهای حقوق بشری به اخبار صحیح و نبودن چشم های نظارتی در زندان ها و مراکز دیگر و در یک کلام عدم در اختیار داشتن "ابزار نظارت" نمی تواند همه ی آنچه که از نقض حقوق بشر در ایران رفته است را بگوید، اما تا آنجا که می شده و در توان بوده سعی شده است که موارد نقض حقوق بشر گردآوری شده و در اختیار شما عزیزان قرار گیرد. مجموعه فعالان حقوق بشر در ایران امیدوار است و آرزو می کند سال 1388 سالی برای رعایت حقوق بشر در جای جای کشورمان ایران باشد.

مطبوعات

سایه ی سنگین خفقان بر مطبوعات در جمهوری اسلامی همچنان وجود دارد. بسیاری از روزنامه نگاران از کار کردن در روزنامه ها منع شده اند و آگاهان از ارائه ی لیست های سیاه آماده شده از سوی نهادهای امنیتی به روزنامه ها خبر می دهند. همچنان درج بسیاری از خبرها از طرف شورای امنیت ملی ممنوع اعلام می شود و مطبوعات حق اظهار نظر در مورد آن را ندارند.

میلیون ها سایت و وبلاگ خبری و سیاسی و اجتماعی و فرهنگی به محاق فیلتر رفته اند و حکومت ایران اجازه ی دسترسی آزاد به اطلاعات را به شهروندان خود نمی دهد. فشار بر روی وبلاگ نویسان و مدیران سایت ها هر روز بیش از گذشته می شود. طرح هایی همچون "جرائم رایانه ای" در مجلس شورای اسلامی تصویب شد و بسیاری از نهادهای امنیتی و نظامی مانند نیروی انتظامی موظف به برخورد با کاربران اینترنت در ایران شدند. درگذشت امیدرضا میرصیافی در آخرین روزهای سال در زندان اوین از آخرین نمونه های نقض حقوق بشر در مورد روزنامه نگاران و

امسال 29 نشریه به سف توقیف بی‌پایان مطبوعات پیوستند و از انتشار آن‌ها جلوگیری شد. در سالی که گذشت 73 روزنامه‌نگار به دادگاه‌ها و مراکز امنیتی احضار و مورد بازجویی قرار گرفتند. 26 روزنامه‌نگار از کار اخراج شدند و 21 روزنامه‌نگار در دادگاه‌های جمهوری اسلامی مورد محاکمه و محکومیت قرار گرفتند. 17 روزنامه‌نگار نیز در سال گذشته بازداشت و در اختیار نهادهای ناقض حقوق بشر قرار گرفتند.

مطبوعات	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
توقیف مطبوعات	۶	۳	۱	۳	-	-	-	۲	۲	۴	۱	۷	۲۹
اخراج روزنامه‌نگاران	-	-	۹	-	۲	۴	۱	-	-	-	-	-	۱۶
محاکمه روزنامه‌نگاران	۱	۳	۵	۲	۲	۲	۱	۵	-	-	۵	-	۳۶
احضار و بازجویی	۵	۲۰	-	۱	۵	۷	۴	۹	۵	۵	۱۲	-	۷۳
محاکمه و محکومیت	۴	۱	-	۲	۳	۲	۱	-	۲	۱	۵	-	۲۱
بازداشت روزنامه‌نگاران	۴	۲	-	۱	۲	۱	۲	۱	۱	۲	-	-	۱۷

دانشجویان

نقض حقوق بشر در مورد دانشجویان امسال نیز به مانند سال‌های گذشته و بیشتر از سال‌های گذشته در ایران به صورت سیستماتیک و برنامه‌ریزی شده به اجرا درآمد. حادثه‌های تعرض یکی از مسئولین دانشگاه زنجان به یک دختر دانشجو و دفن شهدای جنگ در دانشگاه‌ها و بازداشت‌های گسترده در دانشگاه شیراز و... باعث برخورد و بازداشت دانشجویان و منجر به محروم شدن از تحصیل بسیاری از آنان شد. بسیاری از دانشجویان در سال 1387 جان خود را در خوابگاه‌های دانشجویی از دست دادند.

دانشجویان، امسال 139 بار به دادگاه‌ها و مراکز امنیتی برای بازجویی احضار شدند. 77 تن از دانشجویان در دادگاه دارای پرونده شدند و مورد محاکمه و محکومیت قرار گرفتند. برای 66 نفر از آن‌ها وثیقه‌های سنگین در نظر گرفته شد. 215 دانشجو در سال 87 به بهانه‌های مختلف راهی زندان و بازداشت‌گاه‌ها شدند. 64 نشریه‌ی دانشجویی به محاق توقیف رفت و 563 دانشجو به کمیته‌های انضباطی دانشگاه‌ها احضار شدند. در این میان 234 نفر برای صدها ترم از تحصیل محروم شدند و 13 دانشجو از دانشگاه‌ها اخراج شدند. بسیاری از اقلیت‌های مذهبی به ویژه بهاییان امکان ورود به دانشگاه‌ها را نیافتند و در صورت ورود از دانشگاه اخراج شدند. سال 87 در حالی که پایان می‌رسد که هنوز بسیاری از دانشجویان در زندان هستند و از وضعیت مساعدی برخوردار نیستند.

دانشجویان	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
احضار و بازجویی	۵۰	۱۷	۳	۲۱	۱۶	۱۶	۵	۴	-	۳	۱	۳	۱۲۹
صدور قرار وثیقه	۳	۲	-	۱۲	۱۰	۲۰	۲	۴	۲	۹	-	۲	۶۶
محاکمه و محکومیت	۱	۲	۸	۴	۲	۶	۴	۱۵	۷	۱۴	۷	۷	۷۷
محروم از تحصیل	۲۱	۲۳	۲۵	۳	۱۰	۱۵	۴۲	۱۰	۱	۲۰	۲۸	۳۶	۳۲۴
بازداشت	-	۵	۱	۳۳	۱۱	۲۹	۲۰	۵	۹	۳	۱۲	۸۶	۲۱۵
توقیف نشریات	-	۱۰	۶	۱	۱	۲	۵	۲۲	۴	۳	۱۲	۲	۶۴
احضار به کمیته انضباطی	۱۵	۲۰	۸	۳	۷۴	۵۴	۵۱	۵۶	۳۲	۸۵	۷۴	۹۱	۵۶۳
اخراج	-	-	۱	۱	-	-	-	۴	-	۱	-	۶	۱۳

زنان

زنان و دختران سرزمین ایران هنوز از وجود قوانین ناعادلانه و تبعیض آمیز رنج می‌برند. ده‌ها هزار زن و دختر در ایران، در سالی که گذشت، مورد بازداشت و تذکر و هتک حرمت به خاطر نحوه‌ی لباس پوشیدن و چهره‌ی ظاهری که از ابتدایی‌ترین و خصوصی‌ترین حقوق هر شهروند است، قرار گرفتند. فعالین جنبش‌ها زنان بارها و بارها مورد تهدید و فشارهای امنیتی و قضایی برای دست کشیدن از پی‌گیری حقوق حقه‌شان قرار گرفتند.

در این میان 25 فعال زن از طریق نهادها و ارگان‌ها امنیتی احضار و مورد بازجویی و تهدید و فشار ارباب قرار گرفتند. 40 تن از آن‌ها همچون زینب بایزیدی و عالیه اقدام دوست مورد محاکمه قرار گرفتند و به حبس‌های طولانی محکوم شدند. 40 نفر از آنان بازداشت و روانه‌ی بازداشت‌گاه‌ها و زندان‌ها شدند. بسیاری همچون روناک صفارزاده از سال گذشته در زندان هستند و همچنان در بلاتکلیفی به سر می‌برند.

زبان	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
احضار و بازجویی	۱	۱	۲	۱	۳	۱	۱	۶	۳	۲	۲	-	۲۵
محاکمه و محکومیت	۱	۵	۱	۲	۲	۱۰	۳	۹	-	-	۵	۲	۴۰
بازداشت	۱	۲	۱۰	۸	-	۲	۲	-	-	۴	۵	۵	۴۰

کارگران

با رکود اقتصادی و بی‌کفایتی دولت مردان و برنامه‌ریزان اقتصادی وضعیت معیشتی و زنده‌گی کارگران ایرانی هر روز بدتر از روز قبل شد و صدها هزار کارگر از عدم پرداخت حقوق‌شان برای ماه‌های طولانی شکایت دارند و برای دریافت حقوق‌شان مجبور به اعتصاب از کار و اعتصاب غذا شدند. ده‌ها کارگر به علت نبود امکانات مناسب در محل کار بر اثر حوادث گوناگون جان باختند و به علت بیمه نبودن خانواده‌های آنان، روزگار بعد از فوت کارگر جان‌باخته را به سختی می‌گذارند. دست‌مزد کارگران افزایشی نداشت و آنان به خاطر حقوق‌های ناچیزشان از محروم‌ترین و فقیرترین قشرهای جامعه‌ی بزرگ ایران محسوب می‌شوند.

بیش از 11 هزار کارگر به دلایل گوناگون و مشکلات اقتصادی و مدیریتی کارخانه‌ها به صورت گروهی و فردی از کار اخراج شدند. 26 تن از کارگران در دادگاه‌های جمهوری اسلامی به خاطر تلاش برای دریافت حقوق انسانی‌شان مورد محاکمه و محکومیت قرار گرفتند. 38 تن از آن‌ها به دادگاه‌ها و مراکز امنیتی احضار و مورد تهدید و آزار و ارباب قرار گرفتند. در طی اعتراض‌های کارگری و فعالیت‌های سندیکاها 84 کارگر بازداشت و روانه‌ی زندان‌ها شدند.

کارگران	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
اخراج	۲۴۹۵	۱۲۸۵	۴۶۸	۱۶۲۷	۱۰۰۳	۱۹۴	-	-	-	۱۶۶۵	۳۲۱	۲۰۰۰	۱۱۱۵۸
محاکمه و محکومیت	۳	۳	۵	۱	۴	-	۴	-	۱	۵	-	-	۳۶
احضار و بازجویی	۲	۲	-	۴	-	-	۶	۱۴	۱۰	-	-	-	۲۸
بازداشت	-	۱۲	۳۲	۹	۹	۱۰	۲	۲	۱	-	۳	۶	۸۴

اقلیت‌های مذهبی

فشار و تهدید و نقض حقوق بشر در مورد اقلیت‌های مذهبی، شکل کم سابقه و رسمی‌تری به خود گرفت. در سالی که گذشت، برخورد با اقلیت‌های مذهبی از تریبون‌های رسمی و توسط افرادی حقیقی به شکل حقوقی، بیان شد و برخورد قهریه از سوی دستگاه‌های مختلف قضایی و امنیتی بنا به درخواست رسمی نهادهای حکومتی شدت گرفت. بسیاری از اقلیت‌های مذهبی به عنوان یک شهروند محروم از حقوق اجتماعی شده و منازل آن‌ها بارها و بارها توسط مأموران امنیتی مورد تفتیش و بازرسی قرار گرفت. بسیاری از آن‌ها از دانشگاه اخراج شدند و حسینیه‌ها، خانقاه‌ها و مراکز مذهبی‌شان مورد حمله و هجوم نیروهای امنیتی و خودسر قرار گرفت. در این میان در سال 87، 42 شهروند بهایی، 51 شهروند مسیحی، 139 شهروند سنی و 103 نفر از دراویش گنابادی بازداشت شدند و به منازل 31 خانواده بهایی هجوم برده شد و 4 بار قبرستان‌های مختلف‌شان تخریب شد. همچنین 25 نفر از بهاییان، یک نفر از سنی‌ها و 45 نفر از دراویش گنابادی به دادگاه‌ها و مراکز امنیتی احضار شدند و خانه‌ی یکی از شهروندان مسیحی مورد تفتیش قرار گرفت. 11 نفر از بهاییان، 8 مسیحی و 18 شهروند سنی و 19 نفر از دراویش گنابادی مورد محاکمه و محکومیت قرار گرفتند و برای آن‌ها حکم‌های سنگینی صادر شد. 14 دانشجوی بهایی نیز در سال گذشته از تحصیل محروم شدند و 16 نفر از شهروندان سنی مورد اعدام و یا ترور قرار گرفتند. همچنین به 6 حسینیه و خانقاه دراویش گنابادی نیز حمله شد و نیروهای امنیتی آن مکان‌ها را تخریب کردند.

اقلیت مذهبی	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
بازداشت بهاییان	-	۱۰	۱	-	-	-	۲	۵	۳	۱۳	۶	۲	۴۲
هجوم به منازل بهاییان	-	-	-	-	-	-	-	۱	۷	۱۴	۶	۲	۳۱
احضار بهاییان	-	۳	-	-	-	-	-	-	-	۳۲	-	-	۳۵
بهایان محروم از تحصیل	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۹	-	۵	۱۴
محاکمه و محکومیت بهاییان	-	۳	۲	-	-	-	-	۴	-	-	۱	-	۱۱
بازداشت مسیحیان	۲	۱۹	۲	-	۳۳	-	۱	-	-	-	۴	-	۵۱
تفتیش منازل مسیحیان	-	۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱
محاکمه و محکومیت مسیحیان	-	۲	-	-	۲	۲	-	-	-	-	۲	-	۸
بازداشت سنیان	۲	-	-	-	-	۱۳	۱	۹	-	۹۴	۲۰	-	۱۳۹
احضار سنیان	-	-	-	-	-	-	۱	-	-	-	-	-	۱
محاکمه و محکومیت سنیان	-	-	-	-	-	۱	-	۱	-	۱۰	۶	-	۱۸
ترور و اعدام سنیان	۲	-	-	-	-	۱	۱	۲	-	-	۳	۵	۱۶
تخریب قبرستان بهاییان	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۴
بازداشت دراویش گنابادی	-	-	-	۲	۲	-	۷	۲	۱	۸	۱۴	۶۷	۱۰۳
احضار و بازجویی دراویش گنابادی	-	-	-	۸	۱	-	۴	۲۸	-	۳	۱	-	۴۵
حمله به حسینیه‌های دراویش	-	-	۱	۱	-	-	۱	۱	-	-	۱	۱	۶
محاکمه و محکومیت دراویش گنابادی	-	-	۱۴	-	-	۱	۲	-	-	-	۲	-	۱۹

اعدام

با این که سازمان های حقوق بشری و نهادهای بین المللی بارها و بارها به خاطر وجود حکم اعدام در ایران و اجرا شدن آن مورد شمتانت و نکوهش قرار داده اند و خواستار لغو این حکم خشونت آمیز شده اند، اما، مسئولان قضایی برای صدور و اجرای این حکم اصرار دارند و بیش از سال های گذشته دست به این عمل غیرانسانی زده اند. در این میان اعدام کودکان و نوجوانان زیر 18 سال که در زمان وقوع جرم در سنین نوجوانی بوده اند باز هم در ایران ادامه یافت و حکم سنگسار در شهرهای گوناگون ایران علی رغم این که مسئولان قضایی از توقف آن خبر داده بودند، انجام شد.

در سالی که گذشت به همراه هزاران اعدامی که از سال های قبل در زندان هستند و منتظر اجرای حکم اعدام، 278 نفر به اعدام محکوم شدند که 30 تن از آنان افراد زیر 18 سال بوده اند. در سال گذشته 297 نفر در ایران بر گردن شان طناب دار افکنده شد و یا سنگ های سنگسار به سر و روی شان پرتاب شد که از این تعداد 8 نفر زیر 18 سال سن داشته اند.

اعدام	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
محکوم به اعدام	۹	۱۷	۱۱	۲۳	۲۹	۲۵	۱۸	۲۳	۲۷	۱۹	۳۶	۲۱	۲۷۸
زیر ۱۸ سال	-	۳	۲	۲	۸	۵	۳	۲	۱	۲	۲		۳۰
اعدام شده	۸	۳۹	۱۴	۲۱	۴۴	۱۴	۱۲	۷	۳۰	۳۲	۶۶	۲۰	۲۹۷
زیر ۱۸ سال	-	-	۱	-	۱	۱	-	۱	-	۱	۳		۸